

Ohjelmaluonnos_AYK**Yhdyskunnat ja ympäristö, A 3.22****Keskiviikko 13.9.2017****9.15-10.15 Ympäristöhallinto, rakennusvalvonta ja ympäristöterveys uudistuu - Kuinka hyvää elinympäristöä ja terveellisiä olosuhteita tehdään tulevaisuuden kunnassa, pj Anne Jarva**

Tulevaisuuden kunnan päätehtävät ovat kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden ja kunnan elinvoiman edistäminen. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö ja olosuhteet sekä monimuotoinen luonto tarjoavat lähtökohdat terveyteen ja hyvinvointiin. Hyvä ympäristö ja markkinoiden luominen ympäristömyönteisille elinkeinoille edistävät osaltaan kunnan elinvoimaa. Tässä seminaarissa tarkastellaan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen ja rakennusvalvonnan keinoja edistää kunnassa em. tavoitteita maakuntaudistuksen myötä muuttuvassa toimintaympäristössä.

- *Ympäristö- ja energiaministeri Kimmo Tiilikaisen puheenvuoro: Vihreän ja terveellisen rakentamisen mahdollisuudet*
- *Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveys maakuntaudistuksessa, lakimies Minna Mättö, ympäristöpäällikkö Miira Riipinen, erityisasiantuntija Tarja Hartikainen, Kuntaliitto*
- *Kuntien kannustaminen yhteistyöhön ympäristöllisissä viranomaistoiminoissa, yleiskirjeen ja sopimusmallien esittely, lakimies Nelli Tikka, Kuntaliitto*
- *Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan hallintokyselyt - tuoretta tietoa organisoitumisen nykytilasta, toiminnan vahvuuksista ja kehittämiskohteista, tilastotutkija Matti Sahlberg, Kuntaliitto*

10.30-11.15 Kunnat työssä ilmaston ja kiertotalouden puolesta, pj Miira Riipinen

- *Ilmastopaketti – esittelyssä kuntien ilmastoteot ja verkostot, asiantuntija Lotta Mattsson, Kuntaliitto*
- *Energiansäästöä julkisissa rakennuksissa -Enni-verkkosovellus kuntien käyttöön, Merja Pakkanen, Vaasan yliopisto*
- *Kunnat kilvoittelemaan kiertotaloudessa -kilpailun lanseeraus, asiantuntija Daniel Kaufman, SITRA*
Energiainsinööri Kalevi Luoma, Kuntaliitto

Yhdyskunnat ja ympäristö, A 3.22

Keskiviikko 13.9.2017

11.30-12.15 Terve talo – parempi sisäilma, pj Tarja Hartikainen

- Ministeriön ja tutkimuslaitoksen terveiset kuntapäätäjille
 - *Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, STM*
- Valtuutetun näkemys sisäilmaongelmien hallinnasta tulevaisuuden kunnassa, *luottamushenkilö Jani Heikari, Kouvola*
- Kuivaketju 10 - tilaajan laadunhallinta, *rakennusvalvonnan johtaja Pekka Seppälä, Oulu*

12.30-13.15 Kunta kestävän liikkumisen edistäjänä, pj. Johanna Viikuna

- Kestävä liikkuminen ja päätöksenteko: luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden näkemyksiä, *insinööri Tapio Kinnunen, Strafica Oy*
- Pyöräkompassi: Tiedä, miten kuntasi polkee, *toiminnanjohtaja Matti Hirvonen, Pyöräilykuntien verkosto*
- Kaupunkipyörä-konsepti: mahdollisuus erilaisissa kunnissa, *suunnittelupäällikkö Reijo Vaarala, Ramboll Finland Oy*

13.30-15.00 Kaupunkiseudut ja elinvoima

Suuret kaupunkiseudut ovat korostaneet, että niiden tulisi saada vastuu elinvoimatehtävien toteuttamisesta. Ne käyttävät ns. laajaan elinvoimapolitiikkaan suurimmat resurssit, joten niiden tulisi olla kehittämisen strategeja. MAL-sopimusmenettely on yksi keskeinen osa tässä toiminnassa. Miten turvataan kaupunkien asema koko kansantalouden kasvu- ja työllisyys sekä myös kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseksi?

- Kaupungit ja kaupunkiseudut maakuntauudistuksen pyörteissä - KAITSE-hankkeen välituloksia, *kehitysjohtaja Jenni Airaksinen, Kuntaliitto*
- Helsingin seutu, MAL-kokonaisuus, kokemukset ja kehittäminen, *apulaispormestari Anni Sinnemäki, Helsinki*
- Keskisuuri kaupunki osana Helsingin seudun MAL-kokonaisuutta, *kaupunginjohtaja Jyrki Mattila, Hyvinkää*
- Sopimuksellisen kaupunkipolitiikan vahvistaminen - esiselvityksen tuloksia, *kaupunkitutkimuspäällikkö Kauko Aronen, Kuntaliitto*
- Helsingin seutu, MAL-kokonaisuus

Torstai 14.9.2017**Yhdyskunnat ja ympäristö, A 3.22****9.00-10.45 Kuntien rakennettu ympäristö digiaikaan**

Yhteisenä tavoitteena kiinteistö- ja rakennusalan kehittämishankkeiden koordinaatio ja toimiva yhteistyö.

- KuntaTietoPalvelu kuntien yhteisenä tietoinfrastruktuurina, *kehittämispäällikkö Matti Holopainen, Kuntaliitto*
- Paikkatietostrategia ja kansallinen paikkatietoalusta, *tietohallintojohtaja Antti Vertanen, MMM*
- Paikkatietojen hyödyntäminen ja alustojen kehittäminen yritysnäkökulmasta, *toiminnanjohtaja Juha Saarentaus, Flic*
- Infraomaisuuden avoin innovaatioalusta (Infra-0) -hanke, *yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale*
- Kiradigi-kärkihankkeen kokeilut kuntasektorilla, *Teemu Lehtinen, Kiradigi-hanke*
- Kokemuksia kunnan palvelujen ja prosessien kehittämisestä, *paikkatietopäällikkö Aija Holopainen, Lahti*

11.00-11.45 Varautumisen uudistuvat toimintatavat

- Varautumisen uudet rakenteet, *Vesa-Pekka Tervo, Pelastustoimen kehittämispäällikkö, Kuntaliitto*
- Pelastustoimen varautumispalvelut
- KUJA 2 kuntien ja maakuntien asialla, *Aki Pihlaja, Projektipäällikkö, Kuntaliitto*
- Pelastustoimen varautumisen palvelut, *pelastusjohtaja Veli-Pekka Ihamäki, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos*

12.00-13.15 Alueiden käytön ja liikenteen palvelut -kunnan ja maakunnan yhteistyö

Maakuntauudistus muuttaa alueidenkäytön ja liikenteen toimintaympäristöä. Mitä kahden itsehallinnollisen toimijan omat tehtävät sekä ennakoiva ja vuorovaikutteinen yhteistyö käytännössä tarkoittaa? Miten uudet maakunnat edistävät kuntien alueiden käytön suunnittelua ja rakentamisen järjestämistä?

- *Kaupunginarkkitehti Jarmo Heino, Salo*
- *Suunnittelujohtaja Paula Qvick, Pohjois-Savon liitto*
- *Liikennesuunnittelupäällikkö Markku Antinoja, Espoon kaupunki*

Torstai 14.9.2017**13.30-15.00 Tehokkuutta kuntien ilmastotyön toteutukseen - IlmastoKUNTO**

Esittelyssä on toimijoiden kesken toteutetun vuoropuhelun tulokset. Kesällä-17 kerätään nettipohjaisella vuorovaikutuksella eri toimijoiden (kunnat, järjestöt, valtio) näkemyksiä keinoista, joilla ilmastotyötä voitaisiin kunnissa tehostaa erityisesti maankäytön suunnittelussa ja liikenteessä.

Lisäksi toteutetaan minityöpaja näkemysten kehittämiseksi toimenpide-ehdotuksiksi.

Asiantuntija Lotta Mattsson, Kuntaliitto

T&K-johtaja Raisa Valli, SITO oy

Torstai 14.9.2017**B 3.8****12.00 - 13.45 Kuntien johtamisessa tarvittavien tunnuslukujen tuottaminen**

(AYK ja kuntatalous -yksikkö) Kauko Aronen, Mikko Mehtonen

- Kuntatieto-ohjelma valmistuu -ovatko kunnat valmiita? *projektipäällikkö Jani Heikkinen, Valtiovarainministeriö*
 - Kommenttipuheenvuoro, *erityisasiantuntija Mikko Mehtonen, Kuntaliitto*
- Kuntien tuottavuusvertailun tuloksia 2016-tiedoilla, *projektitutkija Samuel Ranta-Aho, Kuntaliitto*

Seminaarin puheenjohtajana toimii kaupunkitutkimuspäällikkö Kauko Aronen Kuntaliitosta.

Keskiviikko 13.9.2017**Elinvoima, kilpailukyky, työllisyys, B 3.4****9.30-10.15 Aluekehittämisjärjestelmä muutoksessa**

Maakuntauudistuksen yhteydessä myös alueiden kehittämisen järjestelmä on muutoksessa. Uudistuvassa lainsäädännössä on esitetty edelleenkin vastuu alueiden kehittämisestä sekä maakunnille että kunnille. Myös uusia menettelyjä on tulossa kuten valtion ja maakunnan välinen keskustelu maakunnan kehityksen tilannekuvasta. EU:n rakennerahastojen ja maatalousrahaston hallinnointi tulee uusien maakuntien myötä osin uudistumaan. Valtion, maakuntahallinnon ja kuntien välinen yhdyspinta alueiden kehittämisessä hakee uusia muotoja. Sessiossa tullaan käymään läpi näitä näkökulmia sekä työ- ja elinkeinoministeriön että Kuntaliiton asiantuntijoiden voimin.

- *Neuvotteleva virkamies Johanna Osenius, työ- ja elinkeinoministeriö*
- *Erytisasiantuntija Annukka Mäkinen, Kuntaliitto*

10.30-11.15 Arjen turvaa ja tasavertaista kumppanuutta elinvoimasopimuksella!

Arjen turva syntyy arjen teoista. Harvaanasutuilla alueilla arjen turvallisuudessa korostuu monipuolinen ennakointi. Turvallisuusviranomaisten palvelut ovat mahdollisesti kaukana ja yhteisöllisyyden merkitys on vahva. Kun turvallisuus pettää, omat valmiudet ovat ratkaisevia ihmishengen ja omaisuuden turvaamisessa. Utajärven kunta on kehittänyt arjen turvan toimintamallia Lapin liiton "Maaseudun arjen palveluverkosto" -hankkeessa. Utajärven kunnanjohtaja Anne Sormunen kertoo, miten elinvoimaproessin kautta saadaan arjen turvaa, hyvinvointia ja elinvoimaa kuntalaisille sekä kuntaan.

- *Avauspuheenvuoro, Maaseudun arjen palveluverkosto -hanke, verkostojohtaja Marko Palmgren, Lapin liitto*
- *Elinvoimaproessin prosessi Utajärven kunnassa, kunnanjohtaja Anne Sormunen, Utajärven kunta*
- *HARVA-alueiden turvallisuus - pelastustoimen näkökulma: pelastuslaitosten kumppanuusverkoston koordinaattori Jari Lepistö, Kuntaliitto*

11.30-12.15 Työvoima- ja yrityspalvelujen alueelliset kokeilut

Työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisissa kokeiluissa mukana olevat kunnat vastaavat kokeilualueilla julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta omalle asiakaskohderyhmälleen. Tilaisuudessa esittäytyvät Pohjois-Savon ja Pirkanmaan kokeiluhankkeet.

Keskiviikko 13.9.2017**Elinvoima, kilpailukyky, työllisyys, B 3.4****12.30- 13.15 Asumisen ja elinvoiman kytkökset - mitä ne ovat?**

Asumisen ja elinvoiman välinen suhde on teema, josta on tähän asti käyty varsin vähän keskustelua. Pystytäänkö asumisen ratkaisujen avulla houkuttelemaan asukkaita ja yritystoimintaa kuntaan/seudulle? Millaisia ratkaisuja on tehty kun työpaikkojen määrä on paikkakunnalla lähtenyt nopeaan nousuun ja asuntoja pitäisi pystyä tarjoamaan? Näitä teemoja tulevat omien kokemustensa valossa käsittelemään *Uudenkaupungin kaupunginjohtaja Atso Vainio* sekä *Inarin kunnan elinkeinojohtaja Samuli Mikkola*

13.30- 14.15 Kumppanuutta kotouttamiseen

(yhdessä kansainvälisen yksikön kanssa)

- Tehdään yhdessä - Vantaan kaupungin ja järjestöjen kumppanuus kotouttamisessa
Suunnittelija Anu Anttila, Vantaan kaupunki
- Maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistämisen uudet tuulet - esimerkki valtion ja yrityksen kumppanuudesta
Sonja Hämäläinen, maahanmuuttojohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

15.00-15.45 Rakenteiden muutos ja kuntien elinkeinopolitiikka

- Sote:n elinkeinopoliittinen ulottuvuus kunnassa, *elinkeinoasioiden päällikkö Susanna Kallama, Suomen yrittäjät*
- Elinkeino-/ elinvoimapolitiikkaa Tamperelaisittain, *yrittys- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tuija Telen, Tampere*

Torstai 14.9.2017**Elinvoima, kilpailukyky, työllisyys, B 3.4****9.00- 9.45 Liikenneverkot osana elinvoimaista maaseudun toimintaympäristöä**

Elinvoimainen maaseutu edellyttää toimivaa liikenneverkkoa. Miten lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset vaikuttavat liikenneverkon ja elinkeinojen mahdollisuuksiin? Miten varmistamme, että biotalouden mahdollisuudet saadaan hyödynnettyä - kestävin ratkaisuin?

Tule kuulemaan ja keskustelemaan, miten Maaseutupolitiikan Elinvoimainen toimintaympäristö -verkosto voi viedä näitä asioita eteenpäin.

- *Avaus, verkostokoordinaattori Heikki Konsala, Kuntaliitto*
- *Elinvoimainen toimintaympäristö -verkostosta vauhtia, verkostokoordinaattori Heikki Konsala, Kuntaliitto*
- *7 teesiä yksityisteistä, erityisasiantuntija Jaakko Rahja, Suomen yksityistieyhdistys*
- *Maaseudun toimiva infra ja luonnonvarojen kestävä ja lisääntyvä käyttö, elinkeinojohtaja Marko Mäki-Hakola, MTK*

10.00-10.45**11.00-11.45 Lähiruoka, oman alueen elinvoima ja vastuullisuus**

Mikä on parasta minulle, oman alueen elinvoimaisuudelle ja maapallolle? Kestävän hyvinvoinnin asiantuntija Arto O. Salonen tarkastelee aluetalouden elinvoimaa tukevia tekijöitä kokonaisvaltaisesti. Salosen mukaan hyvinvointiyhteiskunnalla ei ole varaa halpaan, koska yhteiskunnan kokonaisyhdyn näkökulmasta tästä voikin muodostua se kallein ratkaisu.

Tarvitaan viisasta politiikkaa ja aktiivisia kansalaisia, jotta päästään optimaalisiin omaa etua ja yhteistä hyvää yhdistäviin ratkaisuihin. Sellaisiin, joista tulevat sukupolvetkin kiittävät meitä. Asiaa pohditaan erityisesti elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kannalta.

Tilaisuudessa mukana myös EkoCentrian *NYT-tuotekehitystä ja hankintaosaamista*-hankkeen *Lähisopas*.

13.30-14.15 Kaupungin liikekeskustan elinvoiman mittaaminen ja seuranta

Elinvoimalukujen laskenta on Elävät Kaupunkikeskustat EKK ry:n strateginen painopiste. Elinvoimalaskenta tehdään toimeksiantona kaupungin tai keskustayhdistyksen kanssa. Laskenta on tehty 25 kaupunkikeskustassa 2017. Elinvoimalaskenta on analyyttinen väline kaupungin keskustan vetovoiman seurantaan ja aikasarjan muodostuessa erilaisten kehittämistoimenpiteiden vaikutusten osoittamiseen.

Iso luentosali

Keskiviikko 13.9.2017

- 10.00-11.30 Puolueiden puheenjohtajaneeli, Esa Nieminen
- 12.00-13.00 Tulevaisuuden sivistyskunta (Irmeli Myllymäki)
- 13.30 - 15.00 KT:n työmarkkinaseminaari, Teuvo Arolainen

Torstai 14.9.2017

- 10.00-11.00 VM (Katja Palonen)
- 11.30–12.30 Tulevaisuuden kunta (Sini Sallinen)

13.00-14.30 Talous, kasvu ja työllisyys -seminaari sekä paneelikeskustelu

- 13.00–13.05 Tervetuloa ja alkusanat, varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto
- 13.05-13.40 Kasvu ja työllisyys veitsenterällä - mitä pitäisi tehdä? johtaja Jaakko Kiander, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- 13.40–14.20 Työllisyyspaneeli: Kunnat ja maakunnat kasvun ja työllisyyden edistäjinä
 - kaupunginjohtaja Päivi Laajala, Oulun kaupunki
 - maakuntajohtaja Tapani Mattila, Keski-Suomen liitto
 - sote-projektijohtaja Jaakko Herrala, Pirkanmaan liitto
 - pääekonomisti Mika Kuismanen, Suomen Yrittäjät
 - johtaja Olli Koski, työ- ja elinkeinoministeriö, innovaatio-osasto
- 14.20–14.30 Miten maakuntien toimintaa rahoitetaan? Tutkimushankkeen esittely, HTT, yliopistonlehtori Lotta-Maria Sinervo, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto
- Päätössanat
varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto

Seminaarin puheenjohtajana toimii varatoimitusjohtaja Timo Reina Kuntaliitosta.

A 3.23**9.00-15.00 Sote- ja maakuntauudistuksen muutostukiklinikka**

- 09:00 - 10:00 Kokonaisuus ja talous
- 10:00 - 11:30 Henkilöstön, sopimusten ja omaisuuden siirtyminen
- 11:30 - 13:00 Maakunnan johtaminen
- 13:00 - 13:30 Demokratia ja osallisuus
- 13:30 - 15:00 Kuntien ja maakuntien yhteistyö

B 3.8

12.00 - 13.45

Kuntien johtamisessa tarvittavien tunnuslukujen tuottaminen*Kuntatalous ja Alueet ja yhdyskunnat*

- Kuntien johtamisessa tarvittavien tunnuslukujen tuottaminen ja kuntien tuottavuusvertailun tulokset, *Mikko Mehtonen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto,*
- Kuntien johtamisessa tarvittavien tunnuslukujen tuottaminen ja kuntien tuottavuusvertailun tulokset, *Kauko Aronen, kaupunkitutkimuspäällikkö, Kuntaliitto*
- Kuntatieto-ohjelma valmistuu - ovatko kunnat valmiita? *Jani Heikkinen, projektipäällikkö, Valtiovarainministeriö,*
- Kuntien tuottavuusvertailun tuloksia v. 2016 tiedoilla, *Samuel Ranta-aho, projektitutkija, Kuntaliitto*